

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Samtlige ministerier mv.

Dato: 3. november 2008

J.nr.: 323-0001

Indberetning oktober 2008

Politiske forhold.

Landstingets efterårssamling 2008.

Landstinget indledte sin efterårssamling 2008 den 19. september 2008. Der indberettes særskilt og dagligt fra landstingssamlingen. Derfor indeholder min månedsindberetning ikke emner fra landstingssamlingen.

I perioden 18. oktober – 3. november 2008 er der en pause i landstingssamlingen, som bl.a. anvendes til deltagelse i Nordisk Råds session og borgermøder i en række byer og bygder, i anledning af den kommende folkeafstemning i Grønland den 25. november 2008 om indførelse af selvstyre i Grønland.

Selvstyre.

Det overvejende tema i den aktuelle politiske debat i Grønland er naturligt holdninger for og imod det forslag til selvstyre i Grønland, der fremgår af den fælles grønlandsk-danske selvstyrekommissions betænkning af april 2008.

Avisen Sermitsiaq har den 24. oktober 2008 i samarbejde med HS Analyse foretaget en undersøgelse af vælgernes indstilling til selvstyre, ved at spørge et repræsentativt befolkningsudsnit hvad de vil stemme den 25. november 2008 til den nævnte folkeafstemning om selvstyre.

Undersøgelsen sammenfatter, at blandt de af de adspurgte som har gjort sin stilling til folkeafstemningen klar - dvs. om de vil stemme ja eller nej til den foreslåede selvstyreordning - forventer 60 % at stemme ja og 40 % forventer at stemme nej.

Blandt de adspurgte er det signifikant, at tilslutningen til selvstyre er størst blandt de ældste vælgere og lavest blandt de yngste vælgere. Således er tilslutningen til selvstyre blandt

vælgere i aldersgrupperne under 40 år på niveauet 40 – 45 %. Blandt vælgere i aldersgrupperne 40 år og derover er tilslutningen til selvstyre på mellem 60 og 75 %.

Avisen AG har den 23. oktober 2008 i Nuuk's bymidte afholdt en form for prøveafstemning, hvor 247 personer blev spurgt: ”Ønsker du at der indføres selvstyre i Grønland, med det indhold og de betingelser, som er skitseret i Grønlandsk/Dansk Selvstyrekommissions udkast til selvstyrelov?”

Ifølge AG stemte 184 personer *Ja* og 60 personer *Nej* – svarende til at 3 ud af 4 adspurgte ”på strøget i Nuuk” vil stemme *Ja* til selvstyre i Grønland.

Vælgerundersøgelse - tilslutning til landstingets partier.

I tilknytning til ovenstående vælgerundersøgelse om holdningen til selvstyre, har Sermitsiaq og HS Analyse endvidere spurgt, hvad de adspurgte ville stemme hvis der var valg til landstinget i dag.

Ifølge Sermitsiaq ville et landstingsvalg nu medføre, at Demokraterne mister 3 mandater, Atassut mister 1 mandat og Inuit Ataqatigiit vinder 4 mandater. Siumut og Kandidatforbundets Parti ville bevare deres landstingsmandater og det nye parti Sorlaat Partiiat ville ikke opnå valg til landstinget.

Dermed ville landsstyrekoalitionen mellem Siumut og Atassut miste flertallet i Landstinget, ved at gå fra 16 til 15 mandater ud af landstingets i alt 31 mandater.

Resultat af landstingsvalg 2005 og vælgerundersøgelse oktober 2008

Parti	2005	2008	+/-
Atassut	6	5	-1
Demokraterne	7	4	-3
Inuit Ataqatigiit	7	11	+4
Kandidatforbundets Parti	1	1	
Siumut	10	10	
Sorlaat Partiiat	0	0	
I alt	31	31	

Erhverv og Økonomi.

Udenrigshandel 2007.

Grønlands Statistik oplyser den 8. oktober 2008, at de foreløbige tal for udenrigshandelen i 2007 viser en stort set uændret handelsbalance i forhold til 2006, med et underskud på handelsbalancen på niveauet 1,3 mia. kr.

Siden 2003 er handelsbalancen forværret med ca. 564 mio. kr. Det skyldes primært udviklingen i importen, der er steget med ca. 611 mio. kr. mens eksporten kun er steget med ca. 47 mio. kr. Stigning i importen har været rettet mod et bredt udsnit af varer til privatforbrug, fremstillingsvirksomheder og byggeri.

Handelsbalancen					
	2003	2004	2005	2006	2007
	-1.000 kr.				
Handelsbalancen	-746.350	-987.276	-1.165.521	-1.308.085	-1.310.449
Import	3.031.322	3.269.266	3.591.321	3.655.780	3.642.655
Eksport	2.284.971	2.281.991	2.425.800	2.347.695	2.332.206

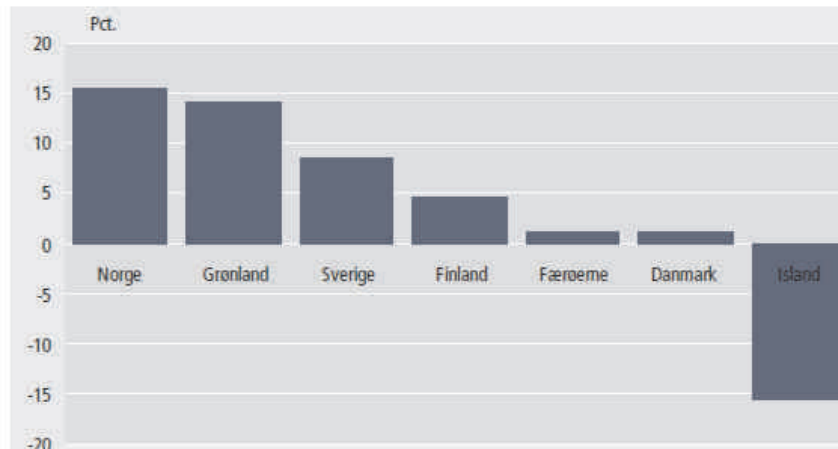
Grønlands Statistik oplyser endvidere, at der i første halvår af 2008 er sket en stigning i importen og et mindre fald i eksport, således at underskuddet på handelsbalancen var noget større end første halvår af 2007. Det er først og fremmest udgifter til import af energivarer der er steget. Der har dog også været tale om en stigning generelt i størstedelen af importvarerne.

Grønlands betalingsbalance 2006.

Grønlands Statistik oplyser i publikationen *Betalingsbalancen 2006*, at der i årene 2001-2006 har været overskud på betalingsbalancen. Overskuddet har været mellem 2,5 mia. kr. og 1,5 mia. kr. Det svarer til et overskud på mellem 13 og 26 pct. af samfundets årlige produktion, bruttonationalproduktet.

Grønlands Statistik beskriver, at Grønland - som de fleste andre lande i Norden - har overskud på betalingsbalancen. Ser man på delbalancerne, er Grønlands betalingsbalance direkte sammenlignelig med Færøernes. Den færøske økonomi karakteriseres også ved en stor løbende overførsel i form af bloktilskuddet fra den danske stat, samt begrænsede nationale investeringsmuligheder, en omstændighed der medfører kapitalbevægelser ud af landet.

Overskud på betalingsbalancen i procent af bruttonationalproduktet i de nordiske lande (2006)

Betalingsbalanceopgørelsen er det første delresultat af et arbejde Statistik med at opstille et produktionsbaseret nationalregnskab for Grønland. Grønlands Statistik oplyser, at tallene er foreløbige. De vil senere kunne blive revideret, når det nye nationalregnskab foreligger.

Great Greenland i økonomiske problemer.

Landstingets finansudvalg tiltrådte i oktober 2008 en indstilling fra landsstyret om at yde en tillægsbevilling på 8 mio. kr. til kapitalindsud i den hjemmestyreejede skindbehandlings- og pelsvirksomhed Great Greenland A/S. Great Greenland forarbejder fortrinsvis sælskind.

Ifølge oplysninger fra finansudvalget vil kapitalindsuddet kunne sikre virksomhedens drift 1 år frem i tiden, med et uændret aktivitetsniveau og et uændret salg.

Selskabets direktør Henrik Estrup oplyser til KNR's radioavis bl.a.:

- Det helt store problem er, at vi i den ene ende af virksomheden skal indhandle, fordi vi har en forpligtelse til det over for fangerne, og i den anden ende af virksomheden ikke kan sælge vores skind. Det har medført en kraftig lageropbygning, og det betyder også, at vores likviditet er meget presset.

- Vi har opbrugt vores likviditetsreserver i bankerne. De er trukket helt i bund, og derfor er det nødvendigt, at ejerne kommer på banen i sådan en situation.

Ifølge radioavisen havde Great Greenland i 2006 en omsætning på 69 mio. kr., som i 2007 faldt til 29 mio. kr. Henrik Estrup oplyser, at salget af skindprodukter nærmest er forsvundet på nogle af markederne.

To nye tilladelser til efterforskning og udnyttelse af kulbrinter.

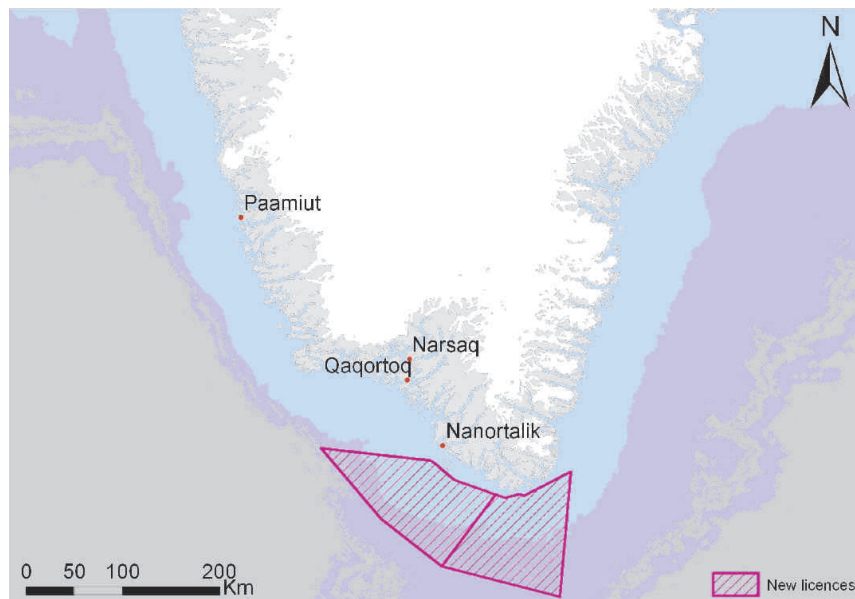
Grønlands Hjemmestyre oplyste den 27. oktober 2008, at der er tildelt to nye såkaldte olie-licenser til det britiske olieselskab Cairn Energy PLC og grønlandske NunaOil A/S i havområdet ud for Kap Farvel i Sydgrønland. Licenserne er tildelt i et såkaldt *Åben Dør område*, som ligger syd for 60° N ved Kap Farvel. De to nye licenser dækker tilsammen et havområde på mere end 20.000 km².

Cairn Energy PLC er omtalt i mine indberetninger for august og oktober 2007. Selskabet har allerede del i to licenser ud for Disko øen, to licenser i Davisstrædet vest for Nuuk, samt to licenser i Labradorhavet ud for Sydgrønland, umiddelbart vest for de nye områder.

NunaOil A/S er ejet af Grønlands Hjemmestyre og DONG Energy. NunaOil A/S vil indgå i begge licenser som såkaldt børen partner i efterforskningsfasen, med en andel på 8 %, i overensstemmelse med de grønlandske standardbetingelser for Åben Dør områder.

Havområdet mellem 60° og 63° N i Vestgrønland blev officielt åbnet som et Åben Dør område 1. oktober 1999. Den 17. april 2008 blev området udvidet til at omfatte havområderne syd for 60° N og vest for 42°30 V.

I Åben Dør områderne gælder det, at ansøgninger vil blive behandlet i den rækkefølge de modtages. Ansøgninger kan behandles hele året. Områder omfattet af Åben Dør proceduren er typisk karakteriseret ved at have en begrænset datadækning.

Andet.

Ny grønlandsk salmebog.

Den 5. oktober 2008 blev der udgivet en ny grønlandsk salmebog. Grønlands biskop Sofie Petersen har stået i spidsen for salmebogsudvalget. Mange af salmerne stammer fra de kendte danske salmedigtere, men teksterne er alle gendigtede af grønlandske forfattere. Salmebogen rummer også nye originale salmer skrevet af grønlandske digtere.

Udgivelsen af den nye salmebog blev bl.a. fejret i Nuuk med en festgudstjeneste i Hans Egedes Kirke.

Farvel til solen i Qaanaaq.

Traditionen tro markerede man i byen Qaanaaq den 24. oktober 2008, at man for sidste gang i 2008 ville se solen på himlen. Nedenstående billede fra internetavisen www.sermitsiaq.gl viser skoleelever og andre indbyggere, der gik op på fjeldet for at sige farvel til solen, som de først ser igen den 17. februar 2009.

Foto: Dan Normann

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller